

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

Στο νομοσχέδιο «Τροποποιήσεις στη νομοθεσία για το Εθνικό Κτηματολόγιο την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων έργων και μελετών και άλλες διατάξεις»

Ι. Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο προβλέπεται σειρά τροποποιήσεων της ισχύουσας νομοθεσίας επί θεμάτων Εθνικού Κτηματολογίου, δημόσιων έργων και μελετών, συντήρησης οδών και αντιπλημμυρικής προστασίας. Ειδικότερα, στο Κεφάλαιο Α΄ του νομοσχεδίου με τίτλο «Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας για το Εθνικό Κτηματολόγιο» προτείνεται σειρά διατάξεων με τις οποίες συμπληρώνεται και τροποποιείται ο ν. 2308/1995. Συγκεκριμένα, προτείνεται η ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τις δηλώσεις εγγραφπτέων δικαιωμάτων στα κτηματολογικά βιβλία που υποβάλλονται από όσους έχουν εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητα της υπό κτηματογράφηση περιοχής, επανακαθορίζεται το ανταποδοτικό τέλος (εν μέρει πάγιο και εν μέρει αναλογικό) κτηματογράφησης που καταβάλλεται υπέρ του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδος (Ο.Κ.Χ.Ε.) για την επεξεργασία των δηλώσεων εγγραφπτέων δικαιωμάτων και την καταχώριση των δηλωθέντων δικαιωμάτων στους τελικούς πίνακες κτηματογράφησης, επί ποινή απαραδέκτου της δήλωσης, για κάθε εγγραφπτέο δικαίωμα που δηλώνεται. Προβλέπεται, πάντως, ότι, σε κάθε περίπτωση, το ύψος του αναλογικού μέρους τέλους κτηματογράφησης δεν θα υπερβαίνει το ποσό των εννιακοσίων ευρώ και δεν υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου ή Φ.Π.Α., και ότι καταβολή του συνιστά προϋπόθεση για την έγκυρη μεταβίβαση ή επιβάρυνση του καταχωριζόμενου στο κτηματολογικό βιβλίο δικαιώματος. Επίσης, καθορίζονται οι υπόχρεοι σε καταβολή του αναλογικού μέρους του τέλους κτηματογράφησης σε περίπτωση καθολικής διαδοχής ή μετασχηματισμού του

καταχωρισθέντος ως δικαιούχου. Με κανονιστικές πράξεις προτείνεται να ορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία επιστροφής του εν λόγω τέλους κτηματογράφησης, ο τρόπος καταβολής και είσπραξης του ανταποδοτικού τέλους κτηματογράφησης, η προθεσμία για την καταβολή του, οι προσαυξήσεις μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, η διαδικασία βεβαίωσης και αναγκαστικής είσπραξης της οφειλής κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε., καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Προβλέπεται, ακόμη, η καταβολή πάγιου τέλους υπέρ του Ο.Κ.Χ.Ε. κατά την υποβολή αίτησης για την έκδοση πιστοποιητικών. Τα έσοδα από την είσπραξη των εν λόγω τελών εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Ο.Κ.Χ.Ε., μπορεί να εισφέρονται στην εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» και διατίθενται για τους σκοπούς των εν λόγω φορέων. Ο τρόπος εισφοράς, για την οποία ως προς τον Φ.Π.Α., εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2859/2000 όπως ισχύουν κάθε φορά, καθώς και οι αναγκαίες λεπτομέρειες, καθορίζονται με υπουργική απόφαση.

Περαιτέρω, επιβάλλεται στην «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» η υποχρέωση να χορηγεί στη Διεύθυνση Δασικών Χαρτών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, πριν από την ανάρτηση των προσωρινών στοιχείων της κτηματογράφησης, το αεροφωτογραφικό και χαρτογραφικό υλικό που έχει στη διάθεσή της και να αποστέλλει, κατά το ίδιο στάδιο κτηματογράφησης, στο αρμόδιο Τμήμα Δασικών Χαρτογραφήσεων του οικείου νομού, τα προσωρινά κτηματολογικά διαγράμματα της ανάρτησης για το σύνολο της υπό κτηματογράφηση περιοχής, καθώς και τα στοιχεία των εγγραφών του προσωρινού κτηματολογικού πίνακα, που αφορούν τα ακίνητα τα οποία έχουν καταχωρισθεί ως ιδιοκτησία του ελληνικού δημοσίου. Το περιεχόμενο των κτηματολογικών διαγραμμάτων και πινάκων, καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές κτηματογράφησης προτείνεται να καθορίζονται εφεξής με αποφάσεις του Ο.Κ.Χ.Ε. αντί των υπουργικών αποφάσεων. Επανακαθορίζεται η έννοια του πρόδηλου σφάλματος, για τη διόρθωση του οποίου δεν προβλέπεται προθεσμία. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την υποβολή και εξέταση των ενστάσεων που υποβάλλονται κατά των στοιχείων της ανάρτησης, όπως είναι ο καθορισμός των θεμάτων συγκρότησης της επιτροπής ενστάσεων και ο τρόπος ορισμού των μελών της (τακτικών και αναπληρωματικών), η εξουσιοδότηση στον εν λόγω Οργανισμό να ρυθμίζει, με απόφασή του, θέματα σχετικά με την υποβολή και εξέταση των ενστάσεων, τον τρόπο με τον οποίο ενημερώνονται όσοι έχουν έννομο συμφέρον, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα, τα της αρμοδιότητας και λειτουργίας της επιτροπής ενστάσεων, η γραμματειακή της

υποστήριξη, τα των αμοιβών των μελών και του γραμματέα της, θέματα σχετικά με τον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων των επιτροπών ενστάσεων.

Ακόμη, καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 9 και 10 του ν. 2308/1995 που προβλέπουν την ανάρτηση για δεύτερη φορά των στοιχείων της κτηματογράφησης, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναμόρφωσης των προσωρινών κτηματολογικών διαγραμμάτων και πινάκων, και την υποβολή σχετικών ενστάσεων. Παρέχεται η δυνατότητα άρσης, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Κ.Χ.Ε., της υποχρέωσης επισύναψης στα συμβόλαια, εγγράφων που αποτελούν προϋπόθεση: α) για την έγκυρη κατάρτιση δικαιοπραξιών, β) για τη συζήτηση υποθέσεων στα δικαστήρια και γ) για την καταχώριση πράξεων στα βιβλία των υποθηκοφυλακείων σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, οι οποίες καθιστούν πρόσκαιρα αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερή την έκδοση από τους αρμόδιους φορείς κτηματογράφησης των εν λόγω εγγράφων (πιστοποιητικών, βεβαιώσεων κ.λπ.). Στις περιπτώσεις αυτές χορηγείται από τον Ο.Κ.Χ.Ε. σχετική βεβαίωση σε όποιον έχει έννομο συμφέρον (άρθρο 1 νσχ). Τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι διατάξεις του ν. 2664/1998 που ρυθμίζουν θέματα σχετικά με την εφαρμογή του Εθνικού Κτηματολογίου. Ειδικότερα, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διόρθωση των αρχικών εγγραφών σε περίπτωση εγγραφών με την ένδειξη «άγνωστου ιδιοκτήτη», καθώς και σε περίπτωση κύριας παρέμβασης, παρέχεται η δυνατότητα α) εξάλειψης των πάσης φύσης βαρών που βαρύνουν την κυριότητα ή άλλο εγγραπτό δικαίωμα, επί των βιβλίων του υποθηκοφυλακείου, χωρίς να γίνει η μεταφορά τους στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, β) μη επιβάρυνσης με τέλη της αίτησης για καταχώριση στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με απόφαση του Ο.Κ.Χ.Ε., του τρόπου υπολογισμού της «αποδεκτής αποκλίσεως» εμβαδού ακινήτου, αποτύπωσης «ζώνης κανονισμού ορίων» περιμετρικά έκαστου ακινήτου. Παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με κοινή υπουργική απόφαση, του περιεχομένου του κτηματολογικού διαγράμματος για το ακίνητο στο οποίο αφορά η εγγραπτή πράξη και του ύψους του υπέρ του Ο.Κ.Χ.Ε. ανταποδοτικού τέλους για τη χορήγησή του. Σε περίπτωση που η υπό καταχώριση στο κτηματολογικό φύλλο πράξη είναι εμπράγματη δικαιοπραξία, επισυνάπτεται υποχρεωτικά και επί ποινή ακυρότητάς της κυρωμένο απόσπασμα του κτηματολογικού διαγράμματος. Καθορίζεται η διαδικασία καταχώρισης στο κτηματολόγιο των διοικητικών πράξεων που αναφέρονται στην παρ. 2 άρθρ. 12 ν.

2664/1998. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διόρθωση πρόδηλων σφαλμάτων των αρχικών κτηματολογικών εγγραφών, τα οποία ορίζονται ενδεικτικά. Παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση, με κοινή Υπουργική Απόφαση, του κανονισμού λειτουργίας των μεταβατικών Κτηματολογικών Γραφείων (άρθρο 2 νσχ).

Συμπληρώνονται οι διατάξεις του ν. 1577/85 και προτείνεται η εξαίρεση της τοποθέτησης σταθμών του Ελληνικού Συστήματος Εντοπισμού (HEPOS) από την απαγόρευση τοποθέτησης οποιασδήποτε κατασκευής ή εγκατάστασης πάνω στις απολήξεις κλιμακοστασίων και φρεάτων ανελκυστήρων, δεν απαιτείται δε η έκδοση οικοδομικής άδειας για την τοποθέτηση των ανωτέρω σταθμών. Παρέχεται δυνατότητα στον αρμόδιο Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ να τροποποιεί, με αποφάσεις του, τις διατάξεις του ν. 3316/2005, οι οποίες ορίζουν τις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων της εταιρείας «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» και οι οποίες αφορούν στις μελέτες κτηματογράφησης του ν. 2308/95, καθορίζεται δε επίσης το αντικείμενο των εν λόγω τροποποιήσεων – παρεκκλίσεων (άρθρο 3 νσχ).

Περαιτέρω, στο Κεφάλαιο Β΄ του προς ψήφιση νομοσχεδίου, προτείνεται η τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας (ν. 1418/84, ν. 2052/1992, ν. 3316/2005, κ.λπ.) που ρυθμίζουν θέματα δημοσίων έργων, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών, νομοθεσίας περί ΕΥΔΑΠ, καθώς και διάφορα θέματα αρμοδιότητας ΥΠΕΧΩΔΕ. Ειδικότερα, προβλέπεται η δυνατότητα μείωσης των συμβατικών ποσοτήτων εργασιών και χρησιμοποίησης των εξοικονομούμενων ποσών για την εκτέλεση άλλων εργασιών της ίδιας εργολαβίας υπό τους εκεί οριζόμενους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις. Προτείνεται αγωγή -πέραν της προσφυγής που προβλέπεται σήμερα- για την επίλυση των διαφορών που αναφύονται μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων. Η αγωγή μπορεί να ασκείται είτε εναλλακτικά είτε παράλληλα με το ένδικο βοήθημα της προσφυγής. Η σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας διάκριση μεταξύ των ενδίκων βοηθημάτων της προσφυγής και της αγωγής (άρθρ. 63 και 71 Κ.Δ.Δ.) ισχύει και ως προς τις διαφορές του προς ψήφιση νομοσχεδίου. Δεν απαιτείται η τήρηση της προβλεπόμενης από τη διάταξη της παρ. 3 άρθρ. 13 ν. 1418/1984 ενδικοφανούς προδικασίας στις περιπτώσεις άσκησης από τον ενδιαφερόμενο αγωγής, στο δικόγραφο της οποίας δεν σωρεύεται αίτημα ακύρωσης ή τροποποίησης της προσβαλλομένης διοικητικής πράξεως ή παράλειψης.

Ακόμη, προτείνεται η κατάργηση της δυνατότητας κατάταξης στην τρίτη τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικών επιχειρήσεων οι οποίες λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, χωρίς την εφαρμογή του τύπου κατάταξης. Επανακαθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την κατάταξη στην τρίτη, τέταρτη, πέμπτη, έκτη και έβδομη τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικών επιχειρήσεων, με εφαρμογή του τύπου κατάταξης. Ως προς τις εταιρείες που δεν είναι ήδη εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. ή είναι εγγεγραμμένες σε τάξη κατώτερη της τρίτης, ορίζεται συντελεστής του τύπου κατάταξής τους. Καθήκοντα Προϊσταμένης Αρχής για την εκτέλεση των Δημοσίων Έργων αρμοδιότητας ΥΠΕΧΩΔΕ, προβλέπεται ότι ασκεί ο αρμόδιος Υπουργός, ο οποίος μπορεί να μεταβιβάζει περαιτέρω τις σχετικές αρμοδιότητές του. Μειώνεται η προθεσμία εντός της οποίας η μειοδότη εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία καλείται από την Προϊσταμένη Αρχή να προσκομίσει επικαιροποιημένα τα δικαιολογητικά συμμετοχής της σε διαγωνισμούς. Καθορίζεται η διαδικασία για την ακύρωση του αποτελέσματος της δημοπρασίας σε περίπτωση που η οικονομική προσφορά του τελικού μειοδότη κρίνεται μη ικανοποιητική για τον κύριο του έργου. Επανακαθορίζονται τα της διεξαγωγής ανοιχτής δημοπρασίας για την ανάδειξη αναδόχου κατασκευής δημοσίου έργου και της φάσης υποβολής των προσφορών κατά τη διαδικασία με προεπιλογή. Παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με υπουργική απόφαση, των τεχνικών λεπτομερειών διεξαγωγής διαγωνισμών με τα συστήματα μελέτη-κατασκευή και μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση του έργου με διάφορα ανταλλάγματα. Επανακαθορίζονται τα της συγκρότησης των Τμημάτων Μελετών και Κατασκευών του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων που λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ, των υφισταμένων τεχνικών συμβουλίων φορέων του δημόσιου τομέα, του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Οικονομίας Κατασκευών (Ι.Ο.Κ.). Επανακαθορίζεται, τέλος, ο χρόνος ισχύος των προσφορών που υποβάλλονται στους διαγωνισμούς ανάθεσης δημοσίων έργων (άρθρο 4 νσχ). Περαιτέρω, στο άρθρο 5 του προς ψήφιση νομοσχεδίου καθορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται, κατ' εξαίρεση, στην αμοιβή και αντίστοιχα στην οικονομική προσφορά, αμοιβές για την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών, παρέχεται η δυνατότητα ανάθεσης από τον κύριο του έργου συμβάσεων παροχής υπηρεσιών σε έργα και υπηρεσίες συγχρηματοδοτούμενες από κοινοτικές πηγές, όταν αυτό επιβάλλεται από τους κανόνες διαχείρισης των κοινοτικών κονδυλίων, επανακαθορίζονται οι προϋποθέσεις της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, ρυθμί-

ζονται θέματα εφαρμογής των διατάξεων του ν. 3316/2005, ως προς τις μελέτες συστημάτων πληροφορικής και δικτύων, επανακαθορίζονται τα της συγκρότησης της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μελετών.

Στο άρθρο 5 του προτεινόμενου νομοσχεδίου καθορίζονται διάφορα ζητήματα που αφορούν στα καταβλητέα τέλη έγκρισης και χρήσης μηχανημάτων έργων, ταξινόμησης και χορήγησης ή αντικατάστασης της άδειας και των πινακίδων κυκλοφορίας τους, προβλέπεται η απαλλαγή του Δημοσίου από την υποχρέωση καταβολής των τελών, και οι κυρώσεις στους κατόχους μηχανημάτων έργων που δεν καταβάλλουν τα εν λόγω τέλη.

Στο άρθρο 7 του προτεινόμενου νομοσχεδίου ρυθμίζονται θέματα συντήρησης των οδών. Ειδικότερα, επανέρχονται στο ΥΠΕΧΩΔΕ και συγκεκριμένα στη Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων, αποσπώμενες από την Περιφέρεια Αττικής, οι Διευθύνσεις Κατασκευής Έργων Οδοποιίας (ΔΚΕΟ), Κατασκευής Υδραυλικών Έργων (ΔΚΥΕ) και Κατασκευής Έργων Συντήρησης Οδοποιίας (ΔΚΕΣΟ). Με κοινή απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των οικείων γενικών γραμματέων περιφέρειας καθορίζονται οι οδοί για τις οποίες έχουν αρμοδιότητα συντήρησης οι αντίστοιχες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ ή της οικείας περιφέρειας και των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων. Ως προς τη συντήρηση όλων των υπόλοιπων δημόσιων οδών, η σχετική αρμοδιότητα μεταβιβάζεται στους κατά τόπο αρμόδιους δήμους και κοινότητες. Προσδιορίζεται η έννοια του όρου «συντήρηση οδών» και προβλέπεται ότι η υπηρεσία που έχει κατά νόμο την αρμοδιότητα συντήρησης των οδών βαρύνεται και με την υποχρέωση και τη δαπάνη ηλεκτροφωτισμού τους, σύμφωνα με τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές. Όσον αφορά στην καθαριότητα της επιφάνειας των οδών, αυτή ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων, μέσα στα διοικητικά όρια του καθενός εξ αυτών. Επιβάλλεται η υποχρέωση στις αρμόδιες για τη συντήρηση οδών Υπηρεσίες να ελέγχουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τις οδούς της αρμοδιότητάς τους για τη διαπίστωση βλαβών του οδοστρώματος, την επισκευή και συντήρησή τους, την αποκατάσταση των ζημιών, τα της πειθαρχικής ευθύνης σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεών τους. Επιβάλλεται η υποχρέωση στις επιχειρήσεις και οργανισμούς κοινής ωφέλειας που εκτελούν έργα επί των οδών, να αποκαθιστούν πλήρως τις ζημιές εντός ορισμένης προθεσμίας.

Περαιτέρω, στα άρθρα 8 - 9 του παρόντος νομοσχεδίου προτείνεται η μεταφορά στους οικείους δήμους και κοινότητες της Περιφέρειας Αττικής της ευθύνης για τα ζητήματα καθαρισμού, συντήρησης και λειτουργίας των φρεατίων συλλογής όμβριων υδάτων και των συνδετήριων αγωγών, πλην των

οδών για τις οποίες η αρμοδιότητα συντήρησης ανήκει στο ΥΠΕΧΩΔΕ. Η σχετική δαπάνη βαρύνει τις πιστώσεις του προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων του ΥΠΕΣΔΑ που κατανέμονται στους οικείους ΟΤΑ με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού. Επίσης, συμπληρώνονται οι διατάξεις των ν. 3199/2003 και 3208/2003 σχετικά με θέματα διαχείρισης και υδροληψίας των λεκανών απορροής ποταμών της περιφέρειας για την ικανοποίηση επιτακτικών αναγκών ύδρευσης πόλεων και οικισμών, διαθεσιμότητας και βιώσιμης χρήσεως των υδάτων που θα αξιοποιηθούν (άρθρο 9 νσχ).

Τέλος, στο Κεφάλαιο Γ' του προς ψήφιση νομοσχεδίου περιέχονται διάφορες ρυθμίσεις μεταβατικού χαρακτήρα (άρθρο 10 νσχ). Στις διατάξεις αυτές περιλαμβάνεται και ο ανακαθορισμός των τελών κτηματογράφησης για τις κτηματογραφήσεις που ήδη έχουν περαιωθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη, αντίστοιχου του τέλους καθ' ύψος προς το πάγιο τέλος κτηματογράφησης που θα ισχύσει για τις μελλοντικές κτηματογραφήσεις (παρ. 1 και 2).

II. Επί των επί μέρους διατάξεων

Επί του άρθρου 1

Με την παράγραφο 20 του άρθρου 1 του προς ψήφιση νομοσχεδίου, προτείνεται η δυνατότητα, κατόπιν απόφασης του ΔΣ του ΟΚΧΕ, μη κατάθεσης πιστοποιητικών, βεβαιώσεων, αποσπασμάτων, κ.λπ. που αποτελούν προϋπόθεση για την έγκυρη κατάρτιση δικαιοπραξιών, για τη συζήτηση υποθέσεων στα δικαστήρια ή για την καταχώριση πράξεων στα βιβλία των υποθηκοφυλακείων, για αόριστο χρονικό διάστημα, σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας «...οι οποίες πρόσκαιρα καθιστούν αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερή την έκδοση πιστοποιητικών, βεβαιώσεων...». Σχετικά με την προτεινόμενη ρύθμιση θα μπορούσαν να διατυπωθούν οι ακόλουθες σκέψεις :

Όπως είναι γνωστό, με τις διατάξεις των παρ. 2 και 4 του άρθρου 43 του Συντάγματος, παρέχεται στον κοινό νομοθέτη η εξουσία να μεταβιβάζει την αρμοδιότητά του προς θέσπιση κανόνων δικαίου στην εκτελεστική εξουσία, υπό την επιφύλαξη ότι το αντικείμενο της ρύθμισης δεν έχει, με άλλη συνταγματική διάταξη, εξαιρεθεί της νομοθετικής εξουσιοδότησεως. Τίθεται δε ο κανόνας ότι η σχετική νομοθετική εξουσιοδότηση παρέχεται προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ως κεφαλή της εκτελεστικής εξουσίας, που ασκεί τη μεταβιβαζόμενη αρμοδιότητα με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων. Με αυτά ρυθμίζονται είτε θέματα καθοριζόμενα σε γενικό πλαίσιο, υπό ορισμένους όρους, με νόμους που ψηφίζονται από την Ολομέλεια της Βου-

λής (νόμους – πλαίσια) (παρ. 4), είτε ειδικά θέματα που προσδιορίζονται συγκεκριμένα από την εξουσιοδοτική διάταξη (παρ. 2 εδ. πρώτο). Περαιτέρω, με τη διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 43 Σ. προβλέπεται ότι φορέας της εξουσιοδότησης μπορεί να είναι και άλλα, εκτός του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοίκησης, εφόσον πρόκειται περί «ειδικότερων», «τοπικού ενδιαφέροντος», «λεπτομερειακών» ή «τεχνικών» θεμάτων. Ως «ειδικότερα» θέματα νοούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση με την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρυθμίσεως. Απαιτείται, επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλην προσδιορισμό του αντικείμενου της εξουσιοδότησεως, αλλά, επί πλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως πλαίσιο, σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα (βλ. ΣτΕ 1101/2002 Ολομ. η οποία συνοψίζει την πλέον πρόσφατη συνολική αντίληψη του Δικαστηρίου για το ζήτημα της νομοθετικής εξουσιοδότησης. Ειδικότερα, με αυτή το ΣτΕ επαναλαμβάνει την πάγια ερμηνευτική θέση του ότι «...ως «ειδικότερα» θέματα νοούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση με την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρυθμίσεως (.....) στην περίπτωση αυτή απαιτείται να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλην προσδιορισμό του αντικείμενου της εξουσιοδότησεως, αλλά, επί πλέον και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα...», βλ. επίσης ΣτΕ 1670/2002 με την οποία κρίθηκε ότι η παρεχόμενη με το άρθρο 128 παρ. 1 του ΠΔ 611/1977 δυνατότητα στη Διοίκηση να ρυθμίζει τη διαδικασία και τα όργανα της αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών είναι ειδική και ορισμένη, «...η δε ευρύτητα της εξουσιοδότησεως, εφόσον το περιεχόμενό της είναι ορισμένο, δεν επηρεάζει το κύρος της από συνταγματική άποψη....», βλ. ακόμη ΣτΕ 1511/2002, ΣτΕ 699/1990, ΤοΣ 1990 σ. 122 επ., 1460/1990 Ολομ., ΤοΣ 1990, σ. 478, ΣτΕ 4025/1998 Ολομ., 2830/1999, 139/2002, ΣτΕ 1667-1669/2002, ΣτΕ 1671/2002, κ.ά.

Εν προκειμένω, με την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 20 του άρθρου 1 νοσχ, παρασχέθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΚΧΕ η δυνατότητα, εντός των προαναφερθέντων πλαισίων και με κριτήριο πάντοτε τις περιπτώσεις

συνδρομής «λόγων ανωτέρας βίας», να καθορίσει κατά παρέκκλιση του κανόνα, τις προϋποθέσεις και τις συνέπειες εκ των ανωτέρω λόγων. Σημειωτέον ότι κατά την κρατούσα στη θεωρία και νομολογία άποψη, ανωτέρα βία ορίζεται κάθε τυχηρό που συγκροτείται από περιστατικά, τα οποία είναι αναπότρεπτα, ακόμη και με μέτρα άκρας σύνεσης και επιμέλειας του ενδιαφερομένου (ΑΠ 67/2003 ΕλλΔνη 2003, σελ. 713 επ., ΑΠ 724/2002 ΕλλΔνη 2002, σελ. 1619 και ΝοΒ 2003 σελ. 34 επ., ΑΠ 1080/2001 ΕλλΔνη 2003, σελ. 477 επ., ΣτΕ 1609/2002 ΕΔΔΔ 2003 σελ. 849 επ.). Με βάση τα προαναφερόμενα, η ανωτέρω εξουσιοδότηση θα μπορούσε να κριθεί ότι αναφέρεται σε «ειδικότερο» θέμα, κατά το άρθρο 43 παρ. 2 του Σ. και ως εκ τούτου θα μπορούσαν να προσδιορίζονται με αυτή τα συγκεκριμένα θέματα που χρήζουν κανονιστικής ρυθμίσεως, αλλά αυτό μόνο στις συγκεκριμένες περιπτώσεις ανωτέρας βίας, οι οποίες θα πρέπει να μνημονεύονται ρητά στην οικεία κανονιστική πράξη.

2. Επί του άρθρου 3

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του προς ψήφιση νομοσχεδίου επέρχονται τροποποιήσεις στο άρθρο 45 ν. 3316/2005 και συγκεκριμένα προβλέπεται η δυνατότητα με Υπουργική απόφαση «...να εισάγονται οι αναγκαίες παρεκκλίσεις και προσαρμογές των διατάξεων του νόμου αυτού στις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων της εταιρείας ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΕ, οι οποίες αφορούν τις μελέτες κτηματογράφησης του ν. 2308/1995. Οι ως άνω παρεκκλίσεις μπορεί να αφορούν ιδίως α) β)». Όπως αναφέρεται στη συνοδευτική Αιτιολογική Έκθεση επί του προς ψήφιση άρθρου, σκοπός της εισαγόμενης διάταξης είναι «...η προσαρμογή των διαδικασιών ανάθεσης μελετών στην ιδιαιτερότητα των υποψηφίων για την ανάληψη κτηματογράφησης αναδόχων σχημάτων...».

Όπως προαναφέρθηκε, η διάταξη του άρθρου 43 παρ. 2 εδ. β' Σ αναφέρεται σε «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό» προκειμένου να γίνει διαπίστωση του εκάστοτε αρμόδιου διοικητικού οργάνου - Πρόεδρος της Δημοκρατίας ή «άλλο όργανο της διοίκησης»-, που είναι αποδέκτης της σχετικής νομοθετικής εξουσιοδότησης. Με βάση την προαναφερθείσα νομολογιακή ερμηνεία αυτής της συνταγματικής διάταξης η παρεχόμενη σε άλλα διοικητικά όργανα εξουσιοδότηση πρέπει να είναι «ειδικότερη» σε σχέση με την ειδική εξουσιοδότηση που παρέχεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Η νομολογιακή ερμη-

νεία του όρου «ειδικότερα θέματα» και, κατ' επέκταση, η σύμφωνη με τις ανωτέρω διατάξεις, μεταφορά αρμοδιοτήτων από τη νομοθετική στην εκτελεστική λειτουργία έχει ως πλαίσιο αφενός την αναγκαιότητα ρύθμισης αντικειμένου με χαρακτήρα ειδικότερο ή τεχνικό ή λεπτομερειακό σε σχέση με το κυρίως ζήτημα, και αφετέρου την ανάγκη επιτάχυνσης του νομοθετικού έργου και την ευελιξία στη ρύθμιση των ανακυπτόντων πολύπλοκων διοικητικής φύσης ζητημάτων, λαμβανομένου ωστόσο υπόψη και της σπουδαιότητας του προς ρύθμιση θέματος. Για παράδειγμα, έχει κριθεί ότι θέματα που σχετίζονται με την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος όπως και της ρύθμισης του τρόπου άσκησης ενός ατομικού δικαιώματος, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο υπουργικής απόφασης, ΣτΕ 966-969/2004 ΕλλΔνη 2004 σελ. 1176 επ., ΣτΕ 2120/2003, ΔΦΝ 2004 σελ. 1607 επ. κ.ά.).

Εν προκειμένω, η συγκεκριμένη διάταξη εξαιρεί τις μελέτες κτηματογράφησης από την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3316/2005, και προτείνει, εφεξής, τη δυνατότητα καθορισμού του πλαισίου τους με κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεις εκδιδόμενες από τον αρμόδιο κατά νόμο Υπουργό. Η παρεχόμενη εξουσιοδότηση θα μπορούσε, με βάση τα προαναφερθέντα, να κριθεί ότι αφορά τη ρύθμιση ζητήματος που ενδεχομένως δεν έχει τον χαρακτήρα «ειδικότερου ή τεχνικού ή λεπτομερειακού θέματος», ενόψει και του ότι δεν προβλέπεται η εφαρμογή - έστω σε ευρύτερο πλαίσιο - των διατάξεων του ν. 3316/2005 - και, συνεπώς, θα μπορούσε η προτεινόμενη διάταξη να αποτελέσει αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης προς έκδοση προεδρικού διατάγματος μετά από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 43 παρ. 2 εδ. α' Σ.

3. Επί του άρθρου 4

Με την παρ. 1 του προς ψήφιση άρθρου 4 νσχ αναδιαμορφώνεται το ισχύον νομοθετικό πλέγμα ως προς τις «επί έλασσον δαπάνες», δηλαδή τα ποσά που εξοικονομούνται, όταν οι εργασίες για τις οποίες προορίζονται δεν εκτελούνται, λόγω μείωσής τους με πρωτοβουλία του εργοδότη, σε εναρμόνιση με τη νομολογιακή διάπλαση από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο του εν λόγω όρου και του πεδίου εφαρμογής του ως προς την αλλοίωση του αντικείμενου της σύμβασης του έργου μετά την ανάθεσή της (Βλ. Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, σελ. 8 - 14, με ρητή παραπομπή στην απόφαση ΔΕΚ C – 496/99, *Succhi di Frutta*, βλ. επίσης Α. Τζώγα, Δημόσιες συμβάσεις και κοινοτικό δίκαιο, Σχολιασμός αποφάσεων ΔΕΚ C – 285, 286/1999 σε Δικ 1121 επ.).

Με την προς ψήφιση διάταξη της παρ. 1 του άρθρου αυτού προβλέπεται η δυνατότητα χρήσης των επί έλασσον δαπανών μόνο εφόσον αυτή αναφέρεται ρητά στη διακήρυξη και τα συμβατικά τεύχη, δεν μεταβάλλει το βασικό σχέδιο (υπό την έννοια των Οδηγιών 2004/17 και 2004/18) της προκήρυξης και των προδιαγραφών του έργου, δεν θίγει την πληρότητα και λειτουργικότητά του, δεν χρησιμοποιείται προκειμένου να χρηματοδοτήσει νέες εργασίες που δεν υπήρχαν στην αρχική σύμβαση, δεν χρησιμοποιούνται ποσά που υπερβαίνουν το 20% της συμβατικής δαπάνης ομάδας εργασιών, ούτε συνολικά υπερβαίνουν ποσοστό 10% του ποσού της σύμβασης, μη λαμβανομένων υπόψη των μεταφορών εργασιών και δαπάνης για εργασίες που ανήκουν στην ίδια ομάδα.

Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου, που λαμβάνεται μετά από εισήγηση του φορέα υλοποίησης η οποία συνοδεύεται από τη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής εφόσον πρόκειται για έργο συγχρηματοδοτούμενο από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, προβλέπεται ρητά ότι το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης διάταξης καταλαμβάνει τις συμβάσεις έργων όλων των αναθετουσών αρχών υπό την έννοια των Οδηγιών 2004/17 και 2004/18, τα οποία κατασκευάζονται με μελέτες που ανατέθηκαν και εκπονήθηκαν βάσει του ν. 3316/05, ή τα οποία προκηρύσσονται μετά την 1-3-2006 ή τέλος πρόκειται να συγχρηματοδοτηθούν από την Ε.Ε. στη προγραμματική περίοδο 2007 – 2013, ανεξαρτήτως ημερομηνίας προκήρυξης.

Σκόπιμο θα ήταν ωστόσο να σημειωθεί ότι ήδη με την παρ. 1 του άρθρου 1 ν. 3316/2005 οριοθετείται ο όρος «Αναθέτουσες Αρχές», σε εναρμόνιση της εσωτερικής νομοθεσίας με τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18 η οποία, άλλωστε, ίσχυε από τη δημοσίευσή της την 01.05.2004, και ως προς την έκταση που επέβαλε νέες υποχρεώσεις στα Κράτη-Μέλη, αυτά όφειλαν να τις εφαρμόσουν μέχρι την 31.01.2006 (βλ. Sue Arrowsmith, *An assessment of the new legislative package on public procurement, Common Market Law Review*, Νοέμβριος 2004, σελ. 1277 - 1325). Προς αποφυγή τυχόν αντιφατικών διατάξεων ή παρερμηνειών, οι προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου αυτού θα ήταν σκόπιμο να παραπέμπουν ρητώς στις αντίστοιχες διατάξεις του ν. 3316/2005, με τις οποίες ενσωματώθηκαν ήδη πριν την παραπάνω καταληκτική ημερομηνία της 31.01.2006 στο ελληνικό δίκαιο οι ρυθμίσεις της Οδηγίας 2004/18, αποβλέποντας αφενός στην άρση όποιας τυχόν αβεβαιότητας ως προς την αναφορά σε ισχύουσες διατάξεις των μέχρι σήμερα τώρα εφαρμοζόμενων Οδηγιών 92/50/ΕΟΚ, 93/36/ΕΟΚ και 93/37/ΕΟΚ και αφετέ-

ρου στη δημιουργία συνθηκών υγιούς και έντονου ανταγωνισμού (βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα», *passim*).

3. Επί του άρθρου 9

Με την παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου 9 νοχ εισάγεται ρύθμιση με την οποία προβλέπεται η δυνατότητα υδροληψίας από συγκεκριμένες λεκάνες απορροής υδάτων με σκοπό την ικανοποίηση επιτακτικής δημόσιας ανάγκης και με την προϋπόθεση ότι για τις λεκάνες αυτές έχει καταρτισθεί και εγκριθεί από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας σχέδιο διαχείρισης των υδατικών πόρων, με το οποίο να τεκμηριώνεται η διαθεσιμότητα και η βιώσιμη χρήση των υδάτων που θα αξιοποιηθούν για τις ανάγκες ύδρευσης. Το επιμέρους αυτό σχέδιο θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης των υδατικών πόρων της Περιφέρειας, το οποίο προβλέπεται ότι θα εκπονηθεί, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7 ν. 3190/2003, και υπό την αναγκαία προϋπόθεση ότι θα εναρμονίζεται με αυτό.

Όπως είναι γνωστό, με τις διατάξεις του ν. 3190/2003 και των κατ' εξουσιοδότησή του εκδοθησόμενων κανονιστικών πράξεων, εναρμονίσθηκε το εσωτερικό μας δίκαιο προς την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 327/22.12.2000) περί προστασίας και διαχείρισης των υδατικών πόρων. Ειδικότερα, με το άρθρο 7 του ν. 3190 προβλέφθηκε η υποχρέωση για κάθε Περιφέρεια να εκπονήσει ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών, οι οποίες βρίσκονται στον χώρο της αρμοδιότητάς της, το αργότερο έως την 22.12.2009, ημερομηνία κατά την οποία θα πρέπει επίσης να έχει αυτό εγκριθεί με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, ύστερα από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Υδάτων και σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων. Μέχρι την εκπόνηση των ολοκληρωμένων αυτών Σχεδίων Διαχείρισης υδατικού δυναμικού προτείνεται να αντιμετωπισθούν οι ανακύπτουσες ανάγκες ύδρευσης των πόλεων και οικισμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προς ψήφιση ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου αυτού.

Όπως έχει ερμηνευθεί νομολογιακά, με τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 εδ. πρώτο και δεύτερο Σ. η προστασία του περιβάλλοντος έχει αναχθεί σε συνταγματικώς προστατευόμενη αξία και σε υποχρέωση του Κράτους. Με τον τρόπο αυτό απευθύνονται επιταγές στον κοινό νομοθέτη να θεσπίσει τα πρόσφορα, κατά την κρίση του, μέτρα, μέσα στα όρια που διαγράφουν οι

ανάγκες για τη διαφύλαξη και προστασία του αγαθού αυτού και με παράλληλη στάθμιση και των άλλων συνταγματικώς προστατευόμενων δικαιωμάτων, καθώς και του δημόσιου συμφέροντος. Με την εν λόγω συνταγματική διάταξη θεσπίζεται η θεμελιώδης αρχή της πρόληψης της βλάβης του φυσικού περιβάλλοντος «χάριν της οικολογικής ισορροπίας και της διατήρησής του όπως και των φυσικών πόρων προς όφελος όχι μόνο της παρούσας αλλά και των επόμενων γενεών (...) επομένως από την ίδια διάταξη απορρέουν οι περιορισμοί εκείνοι στην αναπτυξιακή πολιτική της πολιτείας, οι οποίοι είναι αναγκαίοι για την πρόληψη της βλάβης του φυσικού περιβάλλοντος, σε τρόπο ώστε όχι κάθε ανάπτυξη, αλλά μόνον η βιώσιμη, δηλ. εκείνη που δεν επιφέρει βλάβη στο περιβάλλον και άρα είναι διατηρήσιμη και όχι πρόσκαιρη, να είναι επιτρεπτή από το Σύνταγμα (...). Στην έννοια του φυσικού περιβάλλοντος περιλαμβάνονται τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα ως φυσικοί πόροι και ως οικοσυστήματα, για την προστασία των οποίων μερίμνησε και ο κοινός νομοθέτης συμμορφούμενος προς την συνταγματική επιταγή του άρθρου 24 Σ. ερμηνευμένου υπό το φως των διατάξεων της Συνθήκης του Μάαστριχτ (άρθρα Β, 2 και 130 Ρ), που κυρώθηκε με τον ν. 2077/1992, και των αρχών της Διακηρύξεως του Ρίο και της Agenda 21, και του ν. 1650/1986...» (βλ. ΣτΕ 2680/2003 σε Πέρδικα 2004 σελ. 204 επ., ΣτΕ 2506/2002, ΣτΕ 1500/2000 Νόμος και Φύση 2000, σελ. 98, βλ. επίσης ΣτΕ 4577/98 ΕλλΔνη 2000, σελ. 1078 επ., ΝοΒ 2000, σελ. 375 επ., σύμφωνα με την οποία «...Από τη συνταγματική προστασία των ρεμάτων συνάγεται ότι το Κράτος υποχρεούται να διατηρεί αυτά στη φυσική τους κατάσταση προς διασφάλιση της λειτουργίας αυτών ως οικοσυστημάτων, επιτρεπομένης μόνον της εκτελέσεως των απολύτως αναγκαίων έργων διευθετήσεως της κοίτης και των πρानών αυτών προς διασφάλιση της ελεύθερης ροής των υδάτων, αποκλεισμένης κάθε αλλοιώσεως της φυσικής τους καταστάσεως με επίχωση ή κάλυψη της κοίτης τους ή τεχνική επέμβαση στα σημεία διακλαδώσεώς τους....», «....Ως εκ του προορισμού και της λειτουργίας των χειμάρρων, που συνίσταται στην παροχέτευση, μέσω της κοίτης τους, προς τη θάλασσα υδατοστερεοπαροχών που δημιουργούνται στη λεκάνη απορροής τους μετά από βροχοπτώσεις προς προστασία συνοικισμών, εκτάσεων παρόχθιων, κ.λπ., απαγορεύεται η κατασκευή μόνιμων μεμονωμένων έργων τοπικού ενδιαφέροντος στην πεδινή κοίτη του χειμάρρου, εφόσον αυτά δεν αποτελούν μέρος οριστικής μελέτης ριζικής διευθέτησης αυτού (εκτός αν υπάρχει εξαιρετική περίπτωση μεγάλου κινδύνου)....» ΔΕφΘεσ 373/97 ΠερΔικ 2000, σελ. 219.

Με βάση τους ανωτέρω νομολογιακούς κανόνες, κατά τους οποίους η διαχείριση των υδατικών πόρων πρέπει να ενσωματώνει την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, έτσι ώστε να εκπληρώνεται η συνταγματική επιταγή του άρθρου 24 παρ. 1 και 2 Σ., η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 9 παρ. 1 θα πραγματοποιείται μετά από αυστηρή τεκμηρίωση της εκάστοτε ανακύπτουσας ανάγκης και πάντοτε με τον χρονικό ορίζοντα της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 7 ν. 3190, που προαναφέρθηκε (πρβλ. ΣτΕ 2129/2003 σε ΠερΔικ 2004 σελ. 209 επ., «... έγκριση περιβαλλοντικών όρων και περιορισμών για το έργο «Υδροδότηση Κορίνθου από την περιοχή Στυμφαλίας νομού Κορινθίας» χωρίς να προηγηθεί η έγκριση σχετικού προγράμματος αναπτύξεως υδατικών πόρων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 ν. 1739/87...»).

Αθήνα, 14.6.2006

Η εισηγήτρια
Αλεξάνδρα Καρέτσου
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέλιος Κουσουλής
Αν. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών